

HRVATSKA KATOLIČKA ŠKOLA. Dubrovački biskup i trebinjski upravitelj Čubranić poslao je pomoć župniku don Lazaru da kupi zemljište i kuću za katoličku školu u Stocu. Don Lazar je 1870. dao 70 zlatnih dukata za zemljište i pločaru koja je bila najprije muslimansko vlasništvo pa pravoslavno pa za skupo zlato postalo katoličko. Škola je počela raditi u ožujku 1873. Bilo je do četrdeset katoličkih učenika u četiri razreda osnovne škole. Ravnatelj je bio župnik, a prvi je učitelj bio Anđelko Glavinić, kojega je don Lazar već iduće 1874. godine poslao u Rim na studij teologije. Nakon Glavinića učitelji su u stolačkoj katoličkoj školi bili Ivan Vlaho iz Mostara (1874-75), pa prekid za vrijeme tursko-austrijskoga rata (1875-78), zatim Stjepo Demelli iz Sinja (1879) i Juraj Kuazaninović sedam godina (1879-1885).

Tadašnji visoki predstavnik u Bosni i Hercegovini Benjamin Kallay, zloglasni upravitelj i ministar, posjetio je 1885. godine katoličku školu u Stocu, gdje su ga djeca pozdravila himnom "kraljevkom", kako su je pjevala i djeca u Hrvatskoj svomu kralju u Beču. Kallay, koji je Bosnu i Hercegovinu smatrao vlastitom kovačnicom za taljenje svih domaćih naroda i narodnosti u "Bošnjake", a sve njihove jezike smatrao je obvezom prekalajisati u "bosanski jezik", smijenio je učitelja Hrvata Juraja i postavio Srbina Jovana Šestanovića. Katolički roditelji, učitelj i župnik poduzeli su energične akcije, prosvjede i organiziranu borbu za nacionalna i vjerska prava. I rezultat: školu su civilne vlasti ispraznile, ogolile i zatvorile! Katolička djeca moradoše prijeći u interkonfesionalnu školu, dok su druge zajednice mogle zadržati svoje vjerske škole.

Tako je stolačko katoličko proljeće nakon deset godina svoga kulturnoga cvata Kallayevom stranom silom ugušeno. Tada su nas, i to upravo ovdje u Stocu, tadašnje međunarodne snage stale poučavati europskoj "demokraciji" i čuvanju vlastitog identiteta!

Izgradnja muzeja i galerija

Blagoslov Muzeja

i Galerije

U Stocu je 20. svibnja 2006. povodom slavlja sv. Krizme biskup Ratko Perić u nazočnosti župnika don Rajka Markovića, okolnih svećenika i okupljenog mnoštva blagoslovio Umjetničku galeriju i Etnografsko - etnološki muzej u zgradi obnovljene stare hrvatske škole. Hrvatska – katolička škola u Stocu djelovala je u vremenu od 1872. do 1885. u vrijeme Turske i Austrougarske, te odgojila brojne hrvatske intelektualce tadašnjeg vremena. Poslije je bila zapuštena, predana zubu vremena te poprilično propadala. Ove 2006. godine je premještena s južne strane crkve u krugu crkvenog dvorišta u kome je stalno i bila, obnovljena po preporuci i vodstvu stručnjaka vjerna svom originalu. Budući je više neprikladna za moderno školstvo dana joj je nova kulturna namjena. U prizemlju je formiran Muzej starina hrvatskog naroda stolačkoga kraja sa više od 200 raznih eksponata, a na katu je smještena Galerija umjetnina u kojoj se nalazi 50-ak umjetničkih djela poznatih hrvatskih autora. Zdanje je blagoslovljeno i dato posjetiteljima na razgledanje kad god zažele. Posebno je muzej zanimljiv mladima i djeci jer su

ekspoziti prikupljeni u muzeju njima posve nepoznati, a stariji svijet s nostalgijom obilazi i komentira svaki predmet. Drago nam je da je ovo povijesno zdanje sačuvano, obnovljeno i s novim sadržajima predano budućim generacijama koje će njegovu povijest i sadašnju namjenu znati cijeniti i na sve ovo biti ponosni.

Don Rajko Marković, župnik "U našoj galeriji naručili smo i postavili 14 portreta-umjetničkih slika, ulje na platnu, koje ste Vi danas blagoslovili i predali narodu na trajan spomen, da i narod ne zaboravi svoje uzorne pastire. U ovoj župi pastoralno su djelovala šestorica svećenika: don Vide Putica, don Marijan Vujnović, don Ante Zrno, don Andrija Majić-mlađi, don Ivan Raguž i don Mitar Papac, a trojica od njih: don Marijan, don Ivan i don Mitar su rodom iz ove župe. Mi smo u mjesecu svibnju o. g. četvrtkom umjesto pobožnosti Gospi prije sv. mise imali klanjanje pred Presvetim i prikazali ga za duhovna zvanja u našem narodu, da se ona stara izreka: Krv mučenika, sjeme je kršćana, pretvori u novu izreku: krv svećenika mučenika neka bude sjeme novih duhovnih zvanja. Bože daj da tako bude!"

{rokbox album=|mg| title=|Muzej i galerija župe Stolac| size=|700 465|}images/stories/mg/muzej_galerija01.jpg{/rokbox}{rokbox album=|mg| title=|Muzej i galerija župe Stolac| size=|700 465|}images/stories/mg/muzej_galerija02.jpg{/rokbox}{rokbox album=|mg| title=|Muzej i galerija župe Stolac| size=|700 465|}images/stories/mg/muzej_galerija03.jpg{/rokbox}{rokbox album=|mg| title=|Vanjski dio muzeja župe Stolac| size=|700 465|}images/stories/mg/muzej_galerija04.jpg{/rokbox}{rokbox album=|mg| title=|Vanjski dio muzeja župe Stolac| size=|700 465|}images/stories/mg/muzej_galerija05.jpg{/rokbox}{rokbox album=|mg| title=|Muzej i galerija župe Stolac| size=|700 465|}images/stories/mg/muzej_galerija06.jpg{/rokbox}{rokbox album=|mg| title=|Muzej župe Stolac| size=|465 700|}images/stories/mg/muzej_galerija07.jpg{/rokbox}{rokbox album=|mg| title=|Muzej župe Stolac| size=|700 465|}images/stories/mg/muzej_galerija08.jpg{/rokbox}{rokbox album=|mg| title=|Muzej župe Stolac| size=|700 465|}images/stories/mg/muzej_galerija09.jpg{/rokbox}{rokbox album=|mg| title=|Muzej župe Stolac| size=|465 700|}images/stories/mg/muzej_galerija10.jpg{/rokbox}{rokbox album=|mg| title=|Muzej župe Stolac| size=|465 700|}images/stories/mg/muzej_galerija11.jpg{/rokbox}{rokbox album=|mg| title=|Muzej župe Stolac| size=|465 700|}images/stories/mg/muzej_galerija12.jpg{/rokbox}{rokbox album=|mg| title=|Muzej župe Stolac| size=|700 465|}images/stories/mg/muzej_galerija13.jpg{/rokbox}{rokbox album=|mg| title=|Muzej župe Stolac| size=|700 465|}images/stories/mg/muzej_galerija14.jpg{/rokbox}{rokbox album=|mg| title=|Muzej župe Stolac| size=|700 465|}images/stories/mg/muzej_galerija15.jpg{/rokbox}{rokbox album=|mg| title=|Muzej župe Stolac| size=|700 465|}images/stories/mg/muzej_galerija16.jpg{/rokbox}{rokbox album=|mg| title=|Muzej župe Stolac| size=|700 465|}images/stories/mg/muzej_galerija17.jpg{/rokbox}{rokbox album=|mg| title=|Muzej župe Stolac| size=|700 465|}images/stories/mg/muzej_galerija18.jpg{/rokbox}{rokbox album=|mg| title=|Muzej župe Stolac| size=|700 465|}

465}}images/stories/mg/muzej_galerija19.jpg{/rokbox}}{rokbox album=|mg| title=|Muzej župe Stolac| size=|700 465}}images/stories/mg/muzej_galerija20.jpg{/rokbox}}{rokbox album=|mg| title=|Muzej župe Stolac| size=|700 465}}images/stories/mg/muzej_galerija21.jpg{/rokbox}}{rokbox album=|mg| title=|Muzej župe Stolac| size=|700 465}}images/stories/mg/muzej_galerija22.jpg{/rokbox}}{rokbox album=|mg| title=|Muzej župe Stolac| size=|700 465}}images/stories/mg/muzej_galerija23.jpg{/rokbox}}{rokbox album=|mg| title=|Umjetnička galerija župe Stolac| size=|700 465}}images/stories/mg/muzej_galerija24.jpg{/rokbox}}{rokbox album=|mg| title=|Umjetnička galerija župe Stolac| size=|700 465}}images/stories/mg/muzej_galerija31.jpg{/rokbox}}{rokbox album=|mg| title=|Umjetnička galerija župe Stolac| size=|700 465}}images/stories/mg/muzej_galerija25.jpg{/rokbox}}{rokbox album=|mg| title=|Umjetnička galerija župe Stolac| size=|700 465}}images/stories/mg/muzej_galerija26.jpg{/rokbox}}{rokbox album=|mg| title=|Umjetnička galerija župe Stolac| size=|700 465}}images/stories/mg/muzej_galerija27.jpg{/rokbox}}{rokbox album=|mg| title=|Umjetnička galerija župe Stolac| size=|700 465}}images/stories/mg/muzej_galerija28.jpg{/rokbox}}{rokbox album=|mg| title=|Umjetnička galerija župe Stolac| size=|700 465}}images/stories/mg/muzej_galerija29.jpg{/rokbox}}{rokbox album=|mg| title=|Umjetnička galerija župe Stolac| size=|700 465}}images/stories/mg/muzej_galerija30.jpg{/rokbox}}